

Fiu lesz-e vagy lány?

Greguss Pál professzor előadása az Egyetembarátok ülésorozatában

(A Délmagyarország munkatársától) A Horthy Miklós-tudományegyetem Barátainak Egyesülete minden időben az emberi kíváncsiságot, a gondviselés munkájának fűrkészését jelentő kérdéskör fejtegetésére hirdetett előadást. *Fiu lesz-e vagy lány*, a leendő anyák s a leendő apák millióinak oly sokszor elhangzott kérdését, dr. Greguss Pál egyetemi tanár világította meg előadásában a tudomány szemszögéből.

Az ülést vezető jelenlegi elnök Mr. Bereczk Péter főorvos, pár rövid mondattal ismertette az előadónak eddig örökléstani buvárkodását, majd felkérte előadásának megtartására.

Dr. Greguss Pál előadását — az egyetem anélkül, hogy a folyosón is szorongó — hatalmas közönség látható nagy érdeklődése mellett kezdte meg. Bevezetőben ismertette azokat a mende-mondákat, amelyek a nemek keletkezésével kapcsolatban, a mindennapi élet mindig visszatérő témakörét képezik. Rámutatott arra, hogy bár az egy-egy család tapasztalata sokszor rátapint az igazságra, illetve eltalálja a születendő trónörökös vagy hercegnő nemét, ezek mindig csak babonások és semmi közük nincs a tudományos igazsághoz. Az előadó mint növénytan professzor a növényvilágban tapasztaltakból kiindulva fejtette ki érdekes témáját. Ismertette azt a természeti jelenséget, mely szerint egyes kétlaki növények porzós és termős virágai mintegy 50–50 százalékban viszonylanak egymáshoz. E jelenség megfigyelhető az állatvilágban is s az emberek között is. Meggyőző hasonlatokkal mutatta ki, hogy ez az 50 százalékos megoszlás a valószínűségi elvnek megfelelően szükségszerűen és számtani törvényszerűséggel következik be. Ismertette a német Correns nagy felfedezését, amely szerint egyes kétlaki növények porús egyedei kétféle természetű virágporzomákat fejlesztenek, amelyeknek mintegy fele himnemi, másik fele pedig nőnemű egyedeket létesít. Correns felfedezésének beható ismertetése után áttért az előadó saját vizsgálatainak eredményeire. Ezt szétszedhető, illetve összerakható nagyméretű ábrák szellemes egyszerűséggel s a főként laikus közönségnek is érthetően mutatta be. Vizsgálata szerint a kétlaki növények kétféle nagyságu virágporzomái közül a nagyobbak megtermékenyítése folytán himnemi egyedek, a kisebbek megporzásából nőnemű egyedek keletkeznek. Legtöbb kísérletben azt állapította meg, hogy a himnemi egyed természeténél mindig kétféle megtermékenyítő sejtet, melyek egyikéből nőnemű egyedek, mások megtermékenyítéséből pedig himnemi egyedek fejlődnek.

Előadásában részletesen ismertette azokat a sejtjait megfigyeléseket és felfedezéseket, amelyek a nemek keletkezésének problémáját tisztázzák. Növényvilági ismertetése után ugyancsak ábrák bemutatásával áttért az állatvilág, majd az emberek közötti megfigyelések ismertetésére. Rámutatott azokra a kémiai folyamatokra, amelyek be-

folyásolják a nemek keletkezését s a hormonok döntő jellegű szerepére. Ismertette a német Unterberger kísérleteit, amelyek szerint bizonyos mértékig befolyásolhatók a születendő nemek, kémiai hatásokkal. Bár ezek a kísérletek sok esetben valószerűsítették a születendő gyermekek nemét, mégsem fogadhatók el teljes értékűeknek annál is inkább, mert ezek egyelőre lezá-

ratlan kísérletek csupán.

Végül foglalkozott az előadó az a most különösen aktuális jelenséggel, hogy miért születnek háborús időkben túlnyomó többségben fiugyermekek. Előadásának befejezésében annak a hitének adott kifejezést, hogy a tudomány haladása, idővel lehetővé teszi a nemek keletkezésének emberi akaratától történő szabályozását.

A mindvégig lebilincselő érdekes előadás (a többséget a nagyobb kíváncsiságu, — az előadás tanúsága szerint kisebb sejtől létesülő — női nem képviselte) dr. Bereczk Péter főorvos zárószavával ért véget.

Osztály és felekezeti különbség nélkül működik ezentul együtt a MANSz és az ENT

Budapest, február 18. Fontos és nagyjelentőségű megállapodás jött létre a magyar női társadalom két nemzeti alapon álló csucsszervezete: a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és az Egyesült Női Tábor között.

Ennek értelmében minden országos érdeklődő közös feladatot munkaközösségi alapon, egymással szoros együttműködve, közös irányítással és megosztással kívánnak megoldani. Az ilyen módon létrejött munkaközösség — osztály- és felekezeti különbség nélkül foglalta magában az egész egyetemes női társadalmat és a hivatalos szervek mellett a nőkre váró társadalmi feladatokban az anyai lelkiséget van hi-

valva képviselni.

A két országos tekintélyű csucsszervezet egyik legfontosabb és legsürgősebb feladatának látja a dolgozó anyák gyermekeinek védelmére kellő számú napközi otthont és bölcsőde létesítését s a családvédelem hivatalos szervei mellett az önkéntes női segítségnyújtásnak kiépítését az ország egész területén.

Ennek a hatalmas arányú munkának előkészületei máris folyamatban vannak és a szervezési munkák részleteinek megbeszélésére a két csucsszervezet a közeljövőben országos értekezletet tart.

A tolvajok vezetnek a bűnügyi statisztikában

Erdekes adatok az 1940 év büntetteiről készült kimutatásban — Minden ötödik vádlottat felmentették a törvényszékek

(A Délmagyarország munkatársától) A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában dr. Miskolczy Ágost a már feldolgozott és rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján rendkívül érdekes és jogász körökben nagy érdeklődéssel fogadott tanulmányt írt a magyar büntetőbírók 1940. évi működéséről. Cikkének bevezető részében többek között a következőket írja dr. Miskolczy Ágost: „A bűnügyi statisztika tudományának célja nemcsak a bűnügyi jogpolitika helyes kifejlesztésére adatokat szolgáltatni, hanem elsősorban megismerni a büntetettek világát. A szociális pathológia szövevényébe kell a statisztika számos szlopain keresztül behatolni. Le kell a bűnügyi statisztikának tépnie a fátyolt a bűn hamis presztízseiről s megmutatni a maga meztelenségében a bűn veszedelmét és utálatosságát. Félre kell tenni a bűn regényességének irodalmi kultuszt, amelyet oly kitartóan ápoltak a Ponson du Terrail-ok, a Gaboriau-ok, a Montépin-ek és Conan Doyle-ok hosszú sorban őket követő epigonjaikkal. A bűn társadalmi rajzában lássuk meg a társadalom egető sebeit, a pillanatnyilag sürgető szociális kérdéseket. A bűn és büntetés ugyanis nemcsak az igazságszolgáltatás megítélése alá tartozik. Keresni és megtalálni kell bennük az egyéni és társadalmi hanyatlásnak és bukásnak gyökereit és eredendő okait. Így tudunk majd

kellő bírálatot mondani a jogszolgáltatás helyes vagy helytelen gyakorlásáról, meg tudjuk mondani például, hogy a büntetések enyhé-
sége sokszor nem egyéb, mint mint kiáltó társadalmi igazságtalanság.”

A cikk a statisztikai adatok feldolgozásával kapcsolatos részben közli, hogy Magyarországon 1940-ben a kir. törvényszékek összesen 21.640 egyént mondtak ki bűnösnek és sújtottak büntetéssel, míg 6305 egyént, tehát az összes vád alá vont egyéneknek körülbelül egyötöd részét, felmentették. Ez a statisztika szemüvegén át azt jelenti, hogy minden ötödik vádlottat felmentették a törvényszékek. Halálbüntetést 4 esetben szabtak ki, szigorított dologházba 156 büntetett utaltak. Államfogházbüntetés kiszabására mindössze 4 esetben került sor, aminek az az oka, hogy az államfogházbüntetés alkalmazásának köre a törvényhozás újabb intézkedései következtében tudvalevőleg erősen megszűkült. Elzárásbüntetést 184 esetben szabtak ki a törvényszék. Az enyhítő szakaszokat a bíróságok 15.291 esetben, tehát a marasztaló ítéleteknek körülbelül háromötöd részében alkalmazták a törvényszékek. Az elítéltek között szerepel 591 az állam és társadalom törvényes rendje ellen büntetendő, 82 igazgató, 55 pénzhamisító, 173 hamis tanu, 54 hamisan vádaskodó, 28 kerítő, 33 többes házasságot kötő, 542 rágalmaszó, 157 becsületsértő, 30 gyilkos, (akik közül

azonban — mint említettük — csak négyet ítelt halálra a bíróság), 314 szándékos emberölést elkövető, 64 gyermekölő, 582 magzatelhajtó, 93 halálos testi sértést elkövető, 347 erőszakot elkövető, 422 magánlak-sértést elkövető, 124 rabló, 5439 tolvaj, 1057 sikkasztó és hűtlen kezelő, 655 zsaroló, 1275 orgazda, 1013 csaló, 845 okirathamisító, 207 hitelezőkárosító, 52 gyújtogató, 179 hivatali, vagy ügyvédi büntetett elkövető, 26 uzsora, 921 árdrágitó, 140 valutautazó. Párviadalért 14, szándékos testi sértés miatt 1082, gondatlan emberölésért 598, gondatlan testi sértésért 1507 egyént mondtak ki bűnösnek a törvényszékek.

Erdekes része a közleménynek az, amely kimutatja, hogy a bűncselekményeket 1845 esetben Budapesten, 2824 esetben a törvényhatósági városokban, 1792 esetben a tizeternél népesebb lakosú városokban, 11.617 esetben pedig más helységeken követték el.

A járásbírók elítélteinek száma 70.373, míg a felmentetteké 20.811. A fiatakorúak bíróságai elé összesen 17.358 fiatakorú egyén került, intézkedés alá azonban csak 8095-öt vontak.

Fenti statisztikai adatok az 1940 évből valók, abból az időből, amikor még nem kapcsolódtak be a magyar igazságszolgáltatásba a visszatért erdélyi és délvideki területek. Erdély és a Délvidék a magyar igazságszolgáltatás területét lényegesen kibővítette s ennek következtében az 1941. és 1942. évi bűnügyi statisztikai adatai jelentős mértékben megváltoztak. Ezek az adatok azonban egyelőre nincsenek még feldolgozva, valószínű azonban, hogy az új statisztikai végeredmények több vonatkozásban kiugrást mutatnak majd fel. Így például az utóbbi időkben erősen megnövekedett az árdrágitó visszaélés miatt kimondott ítéletek száma s az új adat lesz majd ezeknek az éveknél statisztikai kimutatásaiban az elsötétítés alatt elkövetett bűncselekmények tettesei felett kimondott statáriális ítéletekről összeállított kimutatás.

Nagy Vilmos honvédelmi miniszter be- széde a Nemzeti Munka- központ bemutatóján

Budapest, február 18. A Nemzeti Munkaközpont a magyar munkás és katona együvértartozása ügyében bemutatót rendezett, amelyen megjelent vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter is. A miniszter vitéz Marton Béla országos elnök üdvözlőszavaira válaszolva szívélyes hangon szólt a munkássághoz és hangoztatta, hogy a mai magyar társadalom megbecsüli a munkást és jól tudja, hogy hiába küzdünk a baretéren, hiába áldozzuk fel a magyar vért, hogy ha itthon a munkás nem teljesíti a kötelességét. A magyar munkás tudja miért dolgozik — mondotta a honvédelmi miniszter —, tudatában van az őszinte munkájának árszékének (MTI)

80 fillérért

minden nap cserélhetnek könyvet a
DELMAGYARORSZAG közönséghely-
tárában.